

Vegaplan^{FR}

Vrijwillige module bij de Vegaplan Standaard voor de
Primaire Plantaardige Productie

Versie 1.0 dd 3.12.2020

Inwerkingtreding : 15 juni 2021

OPMAAK & VERSIEBEHEER			
Verantwoordelijke opmaak en inhoudelijk beheer		OVPG vzw – AGROFRONT	
Datum voorliggende versie :	Versie 1.0 dd 3.12.2020	Vervangt versie :	
Goedgekeurd door :		OVPG vzw – AGROFRONT	
BEHEER & CONTROLE			
Administratief beheerder van de Vegaplan Standaarden, incl. Vegaplan ^{FR}		vzw VEGAPLAN.BE	

OVPG vzw	AGROFRONT		
Overlegplatform voor de Verwerking van en handel in Plantaardige grondstoffen en producten	Algemeen Boerensyndicaat	Boerenbond	Fédération Wallonne de l'Agriculture
Havenlaan 86C/202B B-1000 Brussel Tel: +32 (0)2 880 22 00 Fax: +32 (0)2 880 22 19	H. Consciencestraat 53A B-8800 Roeselare Tel: +32 (0)51 26 08 20 Fax: +32 (0)51 24 25 39	Diestsevest 40 B-3000 Leuven Tel: +32 (0)16 28 61 01 Fax: +32 (0)16 28 61 09	Chaussée de Namur 47 5030 Gembloux Tel: +32 (0)81 60 00 60 Fax: +32 (0)81 60 04 46

HISTORIEK VAN DIT DOCUMENT

Herziening en datum van goedkeuring	Reden van herziening	Draagwijdte van de herziening

De meest recente versie van Vegaplan^{FR} en de Vegaplan Standaard voor de Primaire Plantaardige Productie, vindt men op de website van de administratieve beheerder van deze standaard : www.vegaplan.be.

OVPG vzw - AGROFRONT geeft enkel na schriftelijke toestemming de toelating de Vegaplan standaarden voor consultatie beschikbaar te stellen en te kopiëren voor persoonlijk gebruik. Elk ander gebruik valt onder de beperking van het auteursrecht, in het bijzonder met betrekking tot de verplichting uitdrukkelijk de bron te vermelden bij het aanhalen van onderdelen uit deze publicatie. OVPG vzw-AGROFRONT is niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen bij het gebruik van gegevens uit deze publicatie.

Inhoudstafel

Inhoudstafel	4
1. Inleiding	5
2. Toepassingsgebied	5
3. Certificeringsregeling	5
3.1. Beoordeling	6
3.2. Beheer van de non-conformiteiten	7
4. Evaluatie door de OCI	8
5. Milieureisten	9
5.1 Biodiversiteit	10
5.2 Fytosanitair	13
5.3 Bemesting	16
5.4 Water	23
Bijlage 1 : Lijst van milieurelevante gebieden	26
Bijlage 2: Agro-ecologische infrastructuren	28

1. Inleiding

De module *Vegaplan^{FR}*-module kadert in de internationale uitwisselbaarheid en meer bepaald met de Franse "EGalim" wet over evenwichtige handelsbetrekkingen in de landbouwsector en gezonde en duurzame voeding. Het Franse decreet 2019-351 van 23 april 2019 over de samenstelling van de maaltijden in collectieve catering (openbaar en privé) bepaalt dat de maaltijden vanaf 2022 voor 20% uit biologische producten en voor 30% uit duurzame producten moeten bestaan. Producten met een "milieucertificering" van niveau 2 komen hiervoor in aanmerking tot eind 2029. (<https://agriculture.gouv.fr/certification-environnementale-mode-demploi-pour-les-exploitations>)

De verwerkende industrie van primaire plantaardige producten wordt geconfronteerd met de vraag van de Franse voedingssector om aan dit decreet te voldoen. Vegaplan, de Belgische standaard voor primaire plantaardige productie, biedt een antwoord op deze specifieke vraag met deze optionele aanvullende module bij de Vegaplan Standaard voor de Primaire Plantaardige Productie (Vegaplan Standaard PPP).

De Vegaplan^{FR}-module beantwoordt aan "niveau 2" van de milieucertificering die door de Nationale Commissie voor Milieucertificering (CNCE) in Frankrijk is ingesteld. De module omvat 16 eisen die in vier thema's zijn gegroepeerd:

- Biodiversiteit
- Fytosanitair
- Bemesting
- Water

Dit zijn enerzijds eisen met betrekking tot milieubescherming die niet zijn opgenomen in de Vegaplan Standaard PPP en anderzijds eisen die wel zijn opgenomen in de Vegaplan Standaard PPP, maar met een ander beoordelingsniveau. De 16 eisen worden vertaald in 25 controlepunten .

2. Toepassingsgebied

De Vegaplan^{FR}-module is bedoeld voor Vegaplan-gecertificeerde landbouwers met primaire plantaardige producten bestemd voor de export naar Frankrijk. Certificering van de *Vegaplan^{FR}*-module vereist een voorafgaande certificering voor de *Vegaplan Standaard PPP*. De module sluit aan bij de activiteiten zoals beschreven in de *Vegaplan Standaard PPP*. Om het certificaat *Vegaplan^{FR}* module te verkrijgen, moeten alle plantaardige activiteiten van een landbouwbedrijf afgedekt zijn.

3. Certificeringsregeling

De bepalingen zoals gedefinieerd in de *certificeringsregeling van de Vegaplan Standaarden* zijn van toepassing, tenzij hieronder anders vastgelegd.

3.1. Beoordeling

Er zijn drie soorten beoordelingen gedurende de certificeringscyclus van 3 jaar:

- de initiële audit die leidt, in geval van een gunstig resultaat, tot de certificering,
- de tussentijdse audit, die de certificatie-instelling (OCI) in staat stelt om de naleving van de eisen in de loop van de certificatiecyclus te controleren,
- de verlengingsaudit voor landbouwers die hun certificatie aan het einde van de driejarige cyclus wensen te verlengen.

Een audit wordt ter plaatse uitgevoerd op het bedrijf dat de certificering heeft aangevraagd, en vervolgens om de drie jaar wanneer de certificering wordt vernieuwd.

Naast deze twee audits moet de OCI tijdens de geldigheidsperiode van het huidige certificaat (drie jaar) ten minste één tussentijdse evaluatie uitvoeren bij de gecertificeerde onderneming. Deze tussentijdse evaluatie moet minstens 10 maanden voor vervaldatum van het certificaat plaatsvinden.

De verlengingsaudit moet minstens 1 maand voor vervaldatum van het certificaat plaatsvinden.

De onderstaande gegevens over de voorbereiding en de duur van de beoordeling zijn van toepassing op deze drie types audit.

Voorbereiding van de audit

Het is belangrijk dat de OCI zich ervan vergewist dat de landbouwer de audit heeft voorbereid en de vereiste documenten heeft verzameld om de tijd die nodig is voor de beoordeling te beperken.

De OCI moet :

- de verschillende percelen van het bedrijf lokaliseren om de percelen te identificeren die zich, in voorkomend geval, ver van de zetel van het bedrijf bevinden,
- de verschillende activiteiten die in het bedrijf worden uitgevoerd, identificeren om ervoor te zorgen dat de auditor over de vereiste vaardigheden beschikt om de beoordeling uit te voeren,
- de lijst met documenten die aan de auditor moeten worden verstrekt, aan de landbouwer doorsturen,
- eventuele initiatieven identificeren waarbij de landbouwer al betrokken is (collectieve initiatieven m.b.t. gewasbescherming, waterbeheer).

De landbouwer moet vóór de datum van de beoordeling alle aan de auditor te verstrekken documenten voorbereiden.

Duur van de audit binnen de onderneming :

Rekening houdend met het aantal vereisten en de complexiteit van de situaties op het terrein, bedraagt de normale minimumduur van de beoordeling ter plaatse 3 tot 4 uur. Dit kan worden teruggebracht tot 2 of 3 uur in de eenvoudigste gevallen waarin het bedrijf slechts een beperkt aantal percelen of productielocaties heeft. De OCI moet de keuze om in specifieke situaties de beoordelingstijd te verkorten geval per geval kunnen verantwoorden. Om de duur van de beoordeling aan te passen, moet rekening worden gehouden met de volgende criteria :

- de aard van het bedrijf en de diversiteit van de plantaardige of dierlijke productie ;
- de grootte van het bedrijf,
- het aantal percelen of gebouwen en hun afstand tot het bedrijf,
- de hoeveelheid en de diversiteit van de agro-ecologische infrastructuur die op het bedrijf aanwezig is,
- de aanwezigheid van percelen of gebouwen in ecologisch kwetsbare gebieden,
- de aanwezigheid van geïrrigeerde percelen,

Rekening houdend met deze criteria stelt de OCI een schema op voor de berekening van de geschatte duur van de evaluatie ter plaatse. Dit schema wordt opgenomen in het jaarverslag dat de OCI aan Vegaplan doorstuurt.

De werkelijke duur van de evaluatie ter plaatse wordt door de auditor op het evaluatieverslag vermeld.

3.2. Beheer van de non-conformiteiten

Voor elke controlepunt wordt de afwijking bepaald tijdens de audit, volgens de volgende classificatie:

- **Kleine afwijking:** Controlepunt gedeeltelijk voldaan (non-conformiteit B)
- **Grote afwijking:** Controlepunt niet voldaan (non-conformiteit A)

Initiële audit :

Bij grote afwijkingen moet de landbouwer zijn corrigerende maatregelen aan de OCI meedelen en deze uitvoeren binnen een termijn die door de auditor wordt vastgesteld op basis van de relevantie ervan, maar die in geen geval langer mag zijn dan drie maand. Als er binnen de vereiste termijn geen corrigerende maatregelen worden genomen, wordt het certificaat niet uitgereikt.

Deze corrigerende maatregelen kunnen worden gecontroleerd middels een aanvullende audit. De auditor moet niet per se ter plaatse gaan; afhankelijk van de aard van de non-conformiteit.

Kleine afwijkingen die tijdens de eerste beoordeling worden geconstateerd, moeten uiterlijk tegen de tussentijdse audit worden opgelost. Indien dit niet het geval is, zullen ze door de OCI als grote afwijking worden beoordeeld tijdens de tussentijdse audit.

Tussentijdse audit :

Bij grote afwijkingen moet de landbouwer zijn corrigerende maatregelen aan de OCI meedelen en deze uitvoeren binnen een termijn die door de controleur wordt vastgesteld op basis van de relevantie ervan, maar die in geen geval langer mag zijn dan 1 maand. Als er binnen de vereiste termijn geen corrigerende maatregelen worden genomen, wordt het certificaat ingetrokken.

Kleine afwijkingen die bij de tussentijdse audit worden vastgesteld, moeten uiterlijk tegen de verlengingsaudit worden aangepakt. Indien dit niet het geval is, zullen ze door de OCI als grote afwijking worden beoordeeld tijdens de verlengingsaudit.

Verlengingsaudit :

Bij de verlengingsaudit worden de vastgestelde afwijkingen op dezelfde manier behandeld dan bij de tussentijdse audit.

De verlengingsaudit moet ten minste 3 maanden voor vervaldatum plaatsvinden.

4. Evaluatie door de OCI

De naleving van de 16 milieu vereisten wordt middels een checklist bestaand uit 25 controlepunten gecontroleerd. Voor elk controlepunt worden de volgende punten gespecificeerd indien nodig :

- definitie/inhoud van het controlepunt
- beschrijving van de uit te voeren controles
- indicatieve lijst van te raadplegen documenten
- afwijkingscategorie (kleine of grote afwijking)

Daarnaast heeft de checklist drie aandachtspunten (genummerd I tot en met III) die overeenkomen met open vragen. Deze punten mogen niet leiden tot non-conformiteiten. Ze kunnen dus strikt genomen niet als controlepunten worden beschouwd. Met deze punten kan de landbouwer zijn strategie voor elk van de thema's uitstippelen.. Deze punten moeten in ieder geval door de OCI tijdens de bedrijfsbeoordeling verplicht worden aangehaald.

Opmerkingen :

- Tenzij expliciet anders vermeld, is de evaluatie gebaseerd op het recentste volledige teeltseizoen. De te controleren periode moet daarom worden aangepast aan de productietypen van het bedrijf.
- Voor een aantal controlepunten zal ook worden gecontroleerd of de documenten voor het lopende seizoen zijn bijgewerkt (met name registratie fyto-behandelingen, bemesting en irrigatie).
- In geval van verwerving of overname van percelen gelden de verplichtingen met betrekking tot die percelen vanaf de datum van verwerving of overname.

5. Milieureisten

Eis 1 : Beschikken over documenten waarin de gebieden relevant voor het milieu (met name kwetsbare waterkwaliteitsgebieden en gebieden van het landbouwbedrijf die zijn opgenomen in de Natura 2000-gebieden) worden gelokaliseerd. Voor bedrijven waar dierlijke mest en/of stedelijk of industrieel slib wordt toegepast, zijn gebieden met nulbemesting¹ op de documenten aangeduid.

Controlepunt 1: Als het bedrijf percelen in ecologisch kwetsbare gebieden omvat (overzicht in bijlage 1), beschikt de landbouwer over documenten om deze gebieden te identificeren en te lokaliseren.

Gebieden met nulbemesting zijn op deze documenten aangeduid.

Bij de controle van dit punt zal rekening worden gehouden met de informatie waarover de landbouwers en de auditoren beschikken.

Beschrijving van de uit te voeren controles:

Het geheel van percelen gelegen in kwetsbare gebieden (overzicht in bijlage 1) moet worden gecontroleerd.

Binnen het bedrijf worden de ecologisch kwetsbare gebieden duidelijk geïdentificeerd (naam van het gebied) en zijn op een of meerdere documenten (kaart, luchtfoto, bemestingsplan enz.) vermeld. Gebieden met nulbemesting zijn ten minste op één van deze documenten aanwezig :

- Gebieden die vallen onder de regels inzake afstand tot waterlopen, zwembzones, stranden, viskwekerijen, schelpdierteeltgebieden, derden,...
- Gebieden die zijn uitgesloten voor speciale voorschriften (captatiegebieden, geschiktheid volgens agro-pedologische gegevens uit een impactstudie, etc.)

De verschillende documenten moeten worden gedateerd en opgesteld op geschikte grootte/schaal om een ondubbelzinnige lokalisatie van de percelen mogelijk te maken.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Verzamelaanvraag
- Bedrijfsplan
- Geopunt/Geoportal de la Wallonie
- Gewestplan

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: voor ten minste één type van de in bijlage 1 aangewezen ecologisch kwetsbare gebieden ontbreekt het volledig aan documenten die het mogelijk maken deze gebieden te identificeren en te lokaliseren.
- Kleine afwijking :
 - documenten die niet gedateerd zijn of niet op een passende grootte/schaal zijn opgesteld

¹ Niet bemestbare gebieden zijn de gebieden die van het landbouwareaal van het bedrijf moeten worden afgetrokken voor de berekening van het referentieareaal van de nitraatrichtlijn zoals gedefinieerd in §4 van het Decreet van 24 mei 2019 houdende wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het Mestdecreet van 22 december 2006, wat de implementatie van het zesde mestactieprogramma betreft.

- onvolledige documenten voor niet-bemestbare gebieden.
- documenten die niet zijn bijgewerkt naar aanleiding van een verandering van de ecologisch kwetsbare gebieden

5.1 Biodiversiteit

Eis 2 : In kaart brengen van de agro-ecologische infrastructuur en met name de landschapselementen die zijn opgezet in het kader van de randvoorwaarden van de GLB-steun of in het kader van vrijwillige maatregelen op bedrijfsniveau. Het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen op de landschapselementen is verboden evenals de opslag van producten of afval, tenzij er wordt aangetoond dat het onschadelijk is voor het milieu of wanneer er lokale regels voor minimaal onderhoud gelden.

Controlepunt 2: De agro-ecologische infrastructuur (AEI) en met name de "landschapselementen" die zijn opgezet in het kader van de randvoorwaarden voor GLB-steun (topografische kenmerken en grasstroken) of in het kader van vrijwillige maatregelen (agro-milieumaatregelen of beheersovereenkomsten bijvoorbeeld) worden op het bedrijfsplan geïdentificeerd.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De veldcontrole moet ten minste 10% van de oppervlakte van de agro-ecologische infrastructuur beslaan.

De in bijlage 2 vermelde agro-ecologische infrastructuur en de op het bedrijf aanwezige grasstroken worden duidelijk geïdentificeerd op het bedrijfsplan. Het plan moet op een zodanige grote/schaal worden opgesteld dat deze infrastructuur ondubbelzinnig kunnen worden gelokaliseerd. De elementen zijn geïdentificeerd op het plan door middel van een legende.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Verzamelaanvraag
- Contract van de beheersovereenkomst
- Bedrijfsplan

Afwijkingscategorie

Grote afwijking: helemaal geen bedrijfsplan beschikbaar;

Kleine afwijking: bedrijfsplan is aanwezig maar onvolledig, niet bijgewerkt of niet op een bevredigende grootte/schaal.

Controlepunt 3: Er zijn geen sporen van gebruik van minerale of organische meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen op de "landschapselementen" (tenzij er bewijs is van onschadelijkheid voor het milieu of wanneer lokale regels voor minimaal onderhoud gelden).

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle heeft betrekking op ten minste 10 % van de oppervlakte van de landschapselementen.

Dit is een visuele controle om gebruikssporen op te sporen. Dit kan de aanwezigheid zijn van korrels of een andere vorm van meststof. In het geval van gewasbeschermingsmiddelen kan het gaan om de aanwezigheid van zeer schrale en/of verbrande landschapselementen die zichtbaar zijn aangetast door herbiciden.

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: aanwezigheid van sporen;
- Kleine afwijking: niet geaccepteerd.

Controlepunt 4: De landbouwer heeft geen gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen of afval opgeslagen bij de landschapselementen.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De veldcontrole heeft betrekking op ten minste 10% van de oppervlakte van de landschapselementen. Dit is een visuele controle. Met betrekking tot afvalstoffen in het bijzonder zal de auditor de volgende gevallen onderscheiden :

1. Al het aanwezige afval is duidelijk afkomstig van het bedrijf.
2. Eventueel aanwezig afval komt niet van het bedrijf, maar is in aanzienlijke hoeveelheden aanwezig en de landbouwer heeft geen maatregelen genomen om het te verwijderen.
3. Eventueel aanwezig afval is niet afkomstig van het bedrijf en het betreft kleine hoeveelheden.

De niet-naleving heeft alleen betrekking op de eerste twee punten.

Afwijkingscategorie

Grote afwijking: opslag van afval, gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen.

Eis 3 : Aandacht voor de milieu en agrarische aspecten van de landschapselementen geïdentificeerd op het bedrijf aan de hand van de keuze van het soort maatregel en het onderhoud ervan. De gekozen locaties zullen de continuïteit en duurzaamheid van de begroeide stroken moeten kunnen bevorderen.

Controlepunt 5: De landbouwer kan aantonen dat hij de ecologische doelstellingen voor de landschapselementen heeft geïdentificeerd en de juiste middelen heeft gebruikt om hieraan te beantwoorden (onderhoud, ligging, keuze van de aangeplante plantensoorten, enz.).

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle wordt mondeling uitgevoerd op basis van het plan dat in het kader van eis 2 werd opgesteld.

Naast de wetgeving, heeft de landbouwer aandacht besteed aan de keuze van de ligging van een bepaalde maatregel in functie van de kenmerken van zijn bedrijf. Namelijk, hoe heeft de landbouwer algemeen nagedacht over het verband tussen elk van de agro-ecologische infrastructuren en de doelstellingen met het oog op de bevordering van de continuïteit en duurzaamheid ervan.

De milieudoelstellingen kunnen bijvoorbeeld de volgende zijn:

- Het creëren van toevluchtsoorten voor de nuttigen
- Bevorderen van bestuivende soorten
- Bestrijding van oever- en bodemerrosie
- Beperking van de watervervuiling
- Deelnemen aan de inrichting van een ecologische corridor

Bijvoorbeeld:

- Een landbouwer heeft een probleem met bodemerrosie vastgesteld. Hij heeft hagen opgericht loodrecht op de helling om dit probleem te beperken.
- Een landbouwer heeft gekozen voor een bloemenstrook die bijzonder gunstig is voor de diversiteit en het aantal bestuivende insecten. Hij zal uitleggen dat hij om deze band aan te leggen, bloemenfamilies (tweezaadlobbigen) heeft geselecteerd om bestuivers te voorzien van voedselbronnen gedurende hun hele levenscyclus (bloei gespreid in de tijd).

Afwijkingscategorie

Kleine afwijking :

- De landbouwer levert geen bewijs dat hij de milieudoelstellingen heeft geïdentificeerd die overeenkomen met de landschapselementen.
- De landbouwer heeft de in eerdere audits voorziene passende middelen niet toegepast of zorgt niet voor de nodige onderhoud voor continuïteit en duurzaamheid van de milieudoelstellingen maatregelen.

Eis 4 : Voor percelen van het landbouwbedrijf die gelegen zijn in Natura 200 gebieden worden de officiële beperkingen, indien opgesteld, gevolgd.

Controlepunt 6: Als er percelen van het landbouwbedrijf in een Natura 2000-gebied liggen en als het Natura 2000-charter voor het gebied bestaat, dan is de landbouwer gebonden aan het opvolgen van de officiële beperkingen.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De veldcontrole heeft betrekking op alle percelen van het bedrijf.

Voorafgaand aan de beoordeling controleert de auditor of de percelen van het bedrijf zich in een Natura 2000-gebied bevinden en officiële beperkingen opgelegd werden.

Op het bedrijf gaat de auditor na of de landbouwer percelen waar beperkingen gelden in kaart heeft gebracht en deze opvolgt.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- S-IHD-besluiten
- Verzamelaanvraag
- Geopunt/WalonMap
- Gewestplan

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: de landbouwer houdt zich niet aan de opgelegde officiële beperkingen in de beschermde gebieden.

5.2 Fytosanitair

Aandachtspunt I (cf. eis 5)

De landbouwer legt zijn gewasbeschermingsstrategie uit, waarbij hij de nadruk legt op:

- De motiveringen van behandelingen met gewasbeschermingsmiddelen (waarnemingen en waarschuwingen, teeltadvies, , gebruik van beslissingsondersteunende instrumenten).
- In voorkomend geval, alternatieve methoden van bescherming die worden ingezet om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te beperken: thermische, mechanische, biologische bestrijding, agrarische praktijken (zaaidichtheid en -datum, keuze van de variëteiten, uitbreiding van de rotaties, ...). De auditor houdt deze uitwisselingen schriftelijk bij in het evaluatieverslag.

Eis 5 : Beschikken over beslissingsondersteunende middelen om elke interventie te rechtvaardigen, zoals:

- Uitvoeren van waarnemingen met betrekking tot de gezondheidstoestand van de gewassen op percelen die representatief zijn voor het bedrijf (visuele controles, het zetten van vallen). Waarnemingen die leiden tot een interventie/behandeling moeten worden geregistreerd, met vermelding van de beoogde vijand en de beslissende factor van interventie.
- Gebruik van waarschuwingsberichten van de erkende waarnemings- en waarschuwingdiensten
- Beroep doen op een adviseur (met fytolicensie P3)².

Controlepunt 7: De landbouwer registreert de gewasbeschermingstoepassingen die hij zelf uitvoert of door een derde partij laat uitvoeren. Er kan gebruik worden gemaakt van de registratie opgesteld in kader van de Vegaplan Standaard PPP (eis 6.3.11*.13).

Beschrijving van de uit te voeren controles

Controleer de aanwezigheid van de registratie.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

Veldboeken, spuitdagboeken, teeltfiches, ...

Afwijkingscategorie

Grote afwijking: registratie van toegepaste gewasbeschermingsmiddelen ontbreekt

Controlepunt 8: De registratie van de toegepaste gewasbeschermingsmiddelen bevat ten minste voor elke interventie:

- De «perceelsgroep» in het kader van de GLB of de identificatie van het perceel
- De oppervlakte van het perceel
- Het gewas dat op het perceel wordt geproduceerd
- De volledige handelsnaam van het gebruikte middel
- De hoeveelheid of de dosering van het gebruikte middel
- De toepassingsdatum
- De schade drempel die heeft geleid tot beslissing om te behandelen (waarnemingen, monitoring, overschrijding van een drempelwaarde,...)
- Het beoogde doel (ongedierte, onkruid, ziekten, enz.)
- Indien de behandeling wordt uitgevoerd door een derde partij, wordt de naam van deze persoon vermeld

² Advies van een houder van fytolicensie P3 (distributie /voorlichting).

De registratie kan uit meerdere documenten bestaan, mits deze alle gevraagde informatie bevatten. Er kan gebruik worden gemaakt van de registratie opgesteld in kader van de Vegaplan Standaard PPP (eis 6.3.11*.13), met bijkomende registratie van de schade drempel, die in de Vegaplan Standaard niet vereist is.

Beschrijving van de uit te voeren controles

Alle informatie over de uitgevoerde behandelingen moet worden gecontroleerd.

Controleer of alle gevraagde elementen geregistreerd worden. Behandelingen die door de overheid verplicht worden gesteld, worden geregistreerd; ze worden gerechtvaardigd door een administratieve beslissing.

Controleer de consistentie van de registraties met elk ander relevant document (vb. deel van de aankoopfacturen voor gewasbeschermingsmiddelen, ...). De auditor controleert bijvoorbeeld of de aangekochte fytosanitaire producten volgens de boekhouding van de landbouwer overeenkomen met wat aangegeven is in de registratie van gewasbeschermingsmiddelen.

Controleer voor het lopende seizoen of het register up-to-date is. Het register wordt als actueel beschouwd wanneer de tijd tussen de datum van de behandeling en de registratie niet meer dan 7 dagen bedraagt.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Veldboeken, spuitdagboeken, teeltfiches, ...
- Aankoopfacturen van de gewasbeschermingsmiddelen

Mogelijke afwijking ontbreekt!!

Controlepunt 9: De landbouwer beschikt over de documenten die de uitgevoerde behandelingen rechtvaardigen (waarnemingen op de perceelsgroep of een representatief perceel, risicotabellen, rapporten over plantengezondheid of technische rapporten over gewasbescherming, enz.). De landbouwer kan zijn aansluiting bij een erkende technische adviesdienst aantonen.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle heeft betrekking op ten minste 20% van het landbouwareaal en moet het merendeel van de teelten op het bedrijf afdekken.

De auditor moet controleren of de triggerfactor voor de beslissing tot behandeling ondersteund wordt door een document, bijvoorbeeld:

- plantengezondheidsrapport
- technisch rapport voor gewasbescherming
- risicotabel
- waarnemingen in de betrokken gewassen die in voorkomend geval in het registratieboek zijn opgenomen

Deze documenten moeten betrekking hebben op het gecontroleerde seizoen.

De controleur moet de aanwezigheid van een abonnement (of ander bewijsmateriaal) op een erkende technische adviesdienst verifiëren (onderzoeksinstelling, erkende distributeur van gewasbeschermingsmiddelen, erkend adviesbureau, ...)

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- registratie gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
- plantengezondheidsrapporten
- technische fytosanitaire rapporten
- risicotabellen
- bewijs van aansluiting bij een erkende technische adviesdienst
- schriftelijk technisch adviesrapport

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: het ontbreken van een document dat de behandelingen op alle gewassen op het bedrijf rechtvaardigt.
- Kleine afwijking: geen bewijs van abonnement op een erkende technische adviesdienst, geen document dat de behandelingen voor ten minste één teelt rechtvaardigt.

Eis 6 : Deelnemen aan een collectieve aanpak voor gewasbescherming waar die bestaat, zowel wat betreft de bestrijding als de preventieve maatregelen.

Controlepunt 10: Als er een collectief initiatief voor gewasbescherming in zijn sector bestaat, kan de landbouwer zijn deelname hieraan aantonen.

Bij de controle van dit punt zal rekening worden gehouden met de informatie waarover de landbouwers en de auditoren beschikken, met name wanneer dit initiatief gedragen wordt door een privaat netwerk.

Beschrijving van de uit te voeren controles

Voorafgaand aan de technische evaluatie, informeert de auditor naar het mogelijke bestaan van een collectief initiatief over gewasbescherming, in het bijzonder met betrekking tot publieke initiatieven, (bij het Departement Landbouw en Visserij in Vlaanderen, Direction générale Agriculture Ressources naturelles et Environnement Département du Développement Direction de la qualité in Wallonië) dat bevoegd is voor het betreffende landbouwbedrijf.

Als er een initiatief is, moet de landbouwer zijn deelname aantonen.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

Document dat getuigt van deelname aan een collectief initiatief voor gewasbescherming (waarschuwingssystemen, IPM/Vegaplan certificaat, andere...)

Afwijkingscategorie

Grote afwijking : geen bewijs van deelname aan collectief initiatief voor gewasbescherming.

5.3 Bemesting

Aandachtspunt II (Cf. eisen 7 tot 12)

De landbouwer legt zijn stikstofbemestingsstrategie uit door het specificeren van :

- De middelen die worden ingezet om te voldoen aan de regelgeving en de risico's van puntvervuiling te beperken,
- De methode van globaal stikstofbeheer op bedrijfsniveau (zoeken naar autonomie, balans organische en minerale stikstof, methoden voor de behandeling of export van dierlijke mest, enz.)
- De instrumenten die worden gebruikt om aan het begin van het seizoen de stikstofinbreng te voorspellen (datum en fractionering) op het perceel, deze naar behoefte aan te passen en aan het einde van het seizoen een balans op te stellen om lessen te trekken voor het volgende jaar (bodemanalyses, stikstofbalansen, instrumenten voor de berekening van de voorspelde dosering, staalname met bijhorende bemestingsadvies, registratiedocumenten, instrumenten ter ondersteuning uit de precisielandbouw, enz.)
- De landbouwpraktijken die worden toegepast om de milieu impact van eventuele stikstofoverschotten te beperken (landschapselementen langs waterlopen, beheer van oogstresten, aanplanten van nitraatvanggewassen, aanpassing van rotaties - aandeel van wintergewassen en peulvruchten, rekening houdend met bodemsoorten, enz.).

De auditor houdt deze uitwisselingen schriftelijk bij in het evaluatieverslag.

Eis 7 : Meststoffen en dierlijke mest zodanig opslaan dat elke verontreiniging of lekkage naar de natuurlijke omgeving wordt voorkomen, en in het bijzondere in kwetsbare gebieden (oevers van waterlopen, enz.).

Controlepunt 11: Bij verpakte meststoffen slaat de landbouwer de zakken of "big bags" beschut op of op pallets met een dekzeil.

Meststoffen in bulk worden op een ondoordringbaar gestabiliseerd oppervlak opgeslagen en overdekt.

Beschrijving van de uit te voeren controles

Deze controle gebeurt visueel.

Afwijkingscategorie

Grote afwijking : stockage niet conform aan de eis.

Kleine afwijking: gebrek aan onderhoud van de opslagfaciliteiten (bv. gebarsten vloer, beschadigd dak, enz.).

Controlepunt 12: Voor dierlijke mest mag geen directe uitspoeling naar het milieu worden waargenomen. De opslagfaciliteiten voor mest en mestsappen moeten zodanig zijn voorzien dat uitspoeling naar het milieu wordt voorkomen.

Beschrijving van de uit te voeren controles

Deze controle gebeurt visueel op het bedrijf.

Het betreft het controleren van de afwezigheid van uitspoeling of sporen van uitspoeling in de omgeving van de opslag van vloeibare en vaste dierlijke mest. Ook de staat van onderhoud van de opslagfaciliteiten wordt gecontroleerd.

Waar stalmest wordt opgeslagen op een niet overdekt betonnen oppervlak is er, om uitspoeling naar de omgeving te voorkomen, een aangrenzende gierput, waarvan de opgevangen gier regelmatig wordt uitgereden.

Sappen uit bewegingszones van dieren worden na het aftrekken opgeslagen in een put/goot aan één kant van de zone. Er dient geverifieerd te worden dat er geen droge of natte mest rond de put aanwezig is, hetgeen op een mogelijke overloop zou wijzen.

Stalmest dat zich in de leefruimte van de dieren bevindt, wordt geacht geen gier te produceren.

Alleen strocompacte stalmest mag op het veld worden opgeslagen. Bovendien mag het alleen worden opgeslagen buiten de gebieden van het bedrijf die als risicovol zijn aangemerkt (overstromingsgevoelig opslaggebied, steile helling, afstand tot derden, afstand tot beken, putten en waterpunten, zelfs gedurende een lange periode).

De omvang van de opslagvoorzieningen moet ook worden beoordeeld in verhouding tot het aanwezige vee.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- ACISEE-attestatie (Wallonië)

Afwijkingscategorie:

- Grote afwijking :
 - onderhoudsfout
 - aanwezigheid van uitspoeling of sporen van uitspoeling in het milieu
 - onvoldoende dimensionering van de installaties

Eis 8 : Over bemestingswaarden van minerale en organische meststoffen beschikken,.

Controlepunt 13: De landbouwer kent de bemestingswaarde van de organische meststoffen door gebruik te maken van: ofwel referentietabellen die zijn opgesteld door de VLM (...); ofwel analyses van de betrokken meststoffen.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle heeft betrekking op het geheel van de organische bemesting.

De auditor gaat na of de landbouwer over informatie of documenten met de bemestingswaarde van elke gebruikte organische meststof.

Voor dierlijke mest, beschikt de landbouwer over de analyseresultaten voor zijn bedrijf of over referentietabellen die zijn opgesteld door de VLM (normen en richtwaarden).

Voor compost, moet de landbouwer beschikken over het etiket (wanneer verpakt in zakken) of het voorgeschreven begeleidend document (wanneer in bulk) waarop de gehalten stikstof en fosfaat moeten worden vermeld.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Tabel 'Normen en richtwaarden' (VLM-website)
- Analyses
- Etiket van compost
- Begeleidend document bij de regelgeving voor compostering.

Afwijkingscategorie

Grote afwijking : het ontbreken van de nodige informatie voor ten minste één organische meststof

Controlepunt 14: De landbouwer kent de bemestingswaarde van de minerale meststoffen. Hiervoor beschikt hij over de documenten van de leveranciers (leveringsbon, etiket, factuur,...).

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle heeft betrekking op het totaal van de minerale kunstmest.

De auditor gaat na of de landbouwer over de nodige informatie beschikt om de bemestingswaarde van de minerale bemesting te bepalen.

Deze controle wordt met name uitgevoerd op basis van facturen, leveringsbonnen of etiketten voor minerale meststoffen.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- leveringsbon
- facturen
- etiket

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: het ontbreken van de nodige informatie voor ten minste één minerale meststof

Controlepunt 15: De landbouwer kent de bemestingswaarde van het slib. Hiervoor beschikt hij over de analyseresultaten van de slibproducenten.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle heeft betrekking op alle gebruikte slib. De landbouwer moet de samenstelling en de bemestingswaarde van het slib kennen, maar het is niet aan hem om de analyses uit te voeren.

De bemestingswaarde van het slib is gebaseerd op analyses of op een forfaitaire berekening (totale gehalte aan de nutriënt vermenigvuldigd met de coëfficiënt van beschikbaarheid van dit element in het jaar van toediening = coëfficiënt van meststofequivalent).

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

Analyse resultaten van alle gebruikte slib

Afwijkingscategorie

Kleine afwijking : gebrek aan analyses van het gebruikte slib.

Eis 9 : Beschikken over een inschatting van de hoeveelheden dierlijke mest die op het bedrijf worden geproduceerd.

Controlepunt 16 : De landbouwer moet de hoeveelheid dierlijke mest die jaarlijks op het bedrijf wordt geproduceerd, kunnen schatten door de gebruikte berekeningsmethode te specificeren (bemestingsplan bij voorbeeld).

Beschrijving van de uit te voeren controles

De auditor controleert de gebruikte methoden (om de hoeveelheid geproduceerde dierlijke mest in te schatten.

De auditor controleert of de geproduceerde hoeveelheden dierlijke mest per categorie gedetailleerd zijn. Dierlijke mest is onderverdeeld in minstens vier categorieën: stalmest, pluimveemest, drijfmest en andere.

Er wordt enkel rekening gehouden met de dierlijke mest die in stallen wordt geproduceerd.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Bemestingplan
- Tabel 'Normen en richtwaarden' van de VLM

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: het ontbreken van een document met een schatting van de geproduceerde hoeveelheden effluent.
- Kleine afwijking: de geproduceerde mest is niet opgedeeld volgens categorie.

Eis 10 : Een jaarlijks bemestingsplan opstellen, met een realistische opbrengstdoelstelling³, voor openlucht gewassen:

- rekening houdend met de organische toevoer (dierlijke mest van het bedrijf of van andere bedrijven, industrieel of stedelijk afvalwater en slib, compost, enz.) en kunstmest, de eventueel uitgevoerde bodemanalyses, de geschatte residuen en tussengewassen
- door het uitrijden van dierlijke mest over een zo breed mogelijk areaal (areaal wordt op bedrijfsniveau vastgesteld) op basis van de rotatie en in perioden met het minste risico voor de waterkwaliteit, in ieder geval buiten perioden van zware regenval en wanneer de grond bevroren, overstroomd of verzadigd is,
- door de stikstof- en fosforaanvoer aan te passen aan de behoeften van de planten met het oog op een evenwichtige bemesting, waarbij systematische of overmatige toevoer wordt vermeden en met name rekening wordt gehouden met de balansverschillen die verbonden zijn aan het gebruik van dierlijke mest.

Controlepunt 17: In het bemestingsplan worden de volgende elementen expliciet vermeld :

- Identificatie en oppervlakte van de percelen of perceelsgroep
- Teelt, en voor tijdelijk of blijvend grasland, aanlegperiode
- Rendementsdoelstelling
- Voor elke geplande inbreng van stikstof of organische fosfor :
 - de beoogde toepassingsperiode,
 - het betrokken gebied,
 - de aard van de organische bemesting,
 - het N- en P-gehalte van de meststof,
 - de hoeveelheid N en P in de meststof
- Voor elke geplande inbreng van stikstof- of minerale fosfor:
 - de beoogde toepassingsperiode,
 - het betrokken gebied,
 - het voorziene aantal eenheden van N en P in de meststof
- Al dan niet geplande handelingen voor het beheer van de tussenteelt (residubeheer, hergroei of het opzetten van een tussentijds nitraatvanggewas)

Nota : Onder periode wordt verstaan een kalenderperiode

De landbouwer toont aan dat hij rekening houdt met :

- de behoeften van de teelt,
- bodemtoevoer rekening houdend met de frequentie van eerdere organische bemesting (bemestingshistorie)
- de N en P bemestingswaarde van de toegepaste organische producten
- mineralisatie uit gewasresten

Dit punt kan worden aangepast voor glastuinbouw met behulp van meststofoplossingen.

³ De bepaling van deze realistische opbrengst wordt gedaan:

- op basis van de historiek van de opbrengsten van de 5 laatste seizoenen (op het perceel en/of vergelijkbare percelen); aan te passen aan het opbrengstpotentieel van het geselecteerde ras of een mogelijke wijziging van de teeltmethoden (irrigatie,...)

- of op basis van regionale referenties op voorwaarde dat het perceel hierin kan worden geplaatst (bodemtype, irrigatie, organische inputs, voorgaande teelten, ...)

Beschrijving van de uit te voeren controles

De auditor controleert de aanwezigheid en de volledigheid van het bemestingsplan.

De « perceelsgroep » wordt gedefinieerd als de groepering van naburige percelen, geheel of gedeeltelijk, die homogeen zijn vanuit het oogpunt van de teelt, de cultuurgeschiedenis (teeltrotatie en bemesting) en het bodemtype.

In het geval van groenten, fruit en wijnstokken gaat het om een homogene teelteenheid in termen van zaai- of plantdatum, variëteit en teeltwijze.

Het bedrijf moet aan deze eis voldoen, ook als de percelen geheel of gedeeltelijk buiten de kwetsbare gebieden liggen. Het bemestingsplan moet op het volledige bedrijf worden toegepast (alle perceelsgroepen samen).

Voor bedrijven waar ten minste één van de percelen of perceelsgroepen in een kwetsbare zone ligt, moet het bemestingsplan worden opgesteld overeenkomstig de eisen van het mestactieplan/PGDA en aangevuld voor fosfor (motivering van de aanvoer, controle van de aanvoer door de dieren, periode van het verbod op verspreiding, enz.)

Voor substraatteelt wordt het bemestingsplan aangepast aan de behoeften van de planten en is er een instrument voor de controle van de water- en bemestingstoevoer. De bemesting/afvoer van spuistroom is aangegeven. Op technisch niveau, en met het oog op het milieu, is het raadzaam om voor nieuwe serres opvang van gedraineerde oplossingen te voorzien, evenals voorzieningen voor de bestemming/afvoer (opslag, hergebruik, bemesting, behandeling).

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Bemestingsplan
- Mestactieplan/PGDA
- Verzamelaanvraag

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: totale afwezigheid van een bemestingsplan ;
- Kleine afwijking : het bemestingsplan is aanwezig maar onvolledig.

Controlepunt 18: In het bemestingsplan wordt de methode voor de berekening van de optimale opbrengst vermeld. Dit omvat de referenties die worden gebruikt om de behoeften van de teelten te berekenen.

Deze methode kan uitgaan van :

- de opbrengstgeschiedenis van het bedrijf, gebaseerd op de opbrengsten van de laatste vijf jaar (op het perceel of op vergelijkbare percelen); aan te passen aan het opbrengstpotentieel van het geselecteerde ras of een eventuele wijziging van de praktijken (irrigatie, enz.)

Beschrijving van de uit te voeren controles

De auditor gaat na of de landbouwer op de hoogte is van de methode voor de berekening van de opbrengst doelstellingen.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Opbrengst geschiedenis
- Bemestingsadviezen
- Bemestingsnormen voor de teelt

Afwijkingscategorie

Kleine afwijking :

- ontbreken van de methode voor de berekening van de opbrengst doelstelling
- bestaande maar ongeschikte berekeningsmethode

Controlepunt 19: De landbouwer vermeldt in het bemestingsplan de reden voor een eventueel overschot van een van de elementen N of P, met name wanneer dit te wijten is aan de samenstelling van een samengestelde meststof. Ook moet worden aangegeven welke maatregelen worden overwogen om dit te compenseren.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De auditor gaat na of in het bemestingsplan een reden is opgenomen voor een eventuele overschrijding van N of P en welke maatregelen worden overwogen om deze te compenseren.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Bemestingsplan

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: gebrek aan motivering van het overschot en de beoogde maatregelen om dit te compenseren.

Eis 11 : De bemesting per perceelsgroep (datum, gewas, type meststof, hoeveelheden stikstof (N) en fosfor (P)) registreren.

Controlepunt 20 : De registratie van de bemesting vermeldt expliciet de volgende elementen:

- Identificatie en oppervlakte van het perceel of perceelsgroep
- Teelt, en voor grasland de aanlegperiode
- Opbrengst
- Voor elke organische stikstof- of fosforbemesting
 - Datum van toepassing
 - Betrokken oppervlakte
 - Aard van de organische bemesting
 - N- en P-gehalte van de bemesting
 - Hoeveelheid N en P in de bemesting
- Voor elke minerale stikstof- of fosforbemesting:
 - Datum van toepassing
 - Betrokken oppervlakte
 - N- en P-gehalte van de bemesting
 - Hoeveelheid N en P in de bemesting
- Beheer van de tussenteelten (onbedekte grond, residubeheer, her-groei of aanplant van een tussentijds nitraatvanggewas) met inbegrip van zaai-/plantdatum en de vernietiging van dit gewas.

Er kan gebruik worden gemaakt van de registratie opgesteld in kader van de Vegaplan Standaard PPP (eis 6.3.11*.14).

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle heeft betrekking op alle registraties van bemesting

De auditor controleert de registraties en de volledigheid van de informatie.

Om na te gaan of alle perceelsgroepen, ongeacht hun grootte, in deze documenten worden vermeld, wordt een coherentiecontrole uitgevoerd aan de hand van het landbouwareaal van het bedrijf in de verzamelaanvraag. De som

van de oppervlakten van de perceelsgroepen van het bedrijf in de documenten moet gelijk zijn aan het landbouwareaal in de verzamelaanvraag voor het betrokken jaar.

De auditor controleert, met alle beschikbare middelen, de consistentie van de geregistreerde informatie met elk ander relevant document, en of de registraties up-to-date zijn. Het register wordt als actueel beschouwd wanneer de tijd tussen de datum van de bemesting en de inschrijving in het register niet meer dan 30 dagen bedraagt.

Voor substraatteelt wordt het beheersinstrument van water- en meststoftoevoer gecontroleerd (type voedingsoplossing dat wordt gebruikt, in functie van het gewas, de geleidbaarheid van het substraat, de hoeveelheden meststof in de oplossing, enz.)

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- registratieboek van bemestingspraktijken
- aankoopfacturen
- verzamelaanvraag
- facturen prestaties (van loonwerker bij voorbeeld)

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: totale afwezigheid van registraties van de laatste seizoen
- Kleine afwijking : de registratie is aanwezig maar onvolledig en/of niet bijgewerkt.

Eis 12 : Vergelijk de gerealiseerde inputs en opbrengsten met het vooropgestelde bemestingsplan. Houd hiermee rekening bij het opstellen van het volgende bemestingsplan, inclusief, indien nodig, de teelt van een groenbedekker.

Controlepunt 21: De landbouwer moet alle documenten ter beschikking stellen die het mogelijk maken om na te gaan of hij de gegevens in het bemestingsregister in overeenstemming zijn met die in het bemestingsplan, met name wat betreft de opbrengst en de gebruikte middelen.

De raadpleging van meerdere opeenvolgende bemestingsplannen moet het mogelijk maken aan te tonen dat de landbouwer bij het opstellen van deze plannen hiermee van jaar tot jaar heeft rekening gehouden.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De auditor moet aan de hand van de laatste drie bemestingsplannen of in geval van een initiële audit aan de hand van de recentste beschikbare plannen nagaan of de landbouwer rekening heeft gehouden met de opbrengst en de inpuithistoriek voor het beheer van de bemesting in het gecontroleerde jaar.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Bemestingsplannen
- Registratie van de bemesting

Afwijkingscategorie

Grote afwijking: het gebrek aan overeenstemming tussen het bemestingsplan en de bemestingsregistratie. De landbouwer heeft geen verklaring gegeven voor eventuele verschillen tussen het bemestingsplan en de geregistreerde bemesting.

5.4 Water

Aandachtspunt III (Cf. eis 13)

De landbouwer legt zijn irrigatiestrategie uit, met de nadruk op:

- *De instrumenten die worden gebruikt om de irrigatie te verantwoorden (registratiedocumenten, berekening van de waterbalans, advies en waarschuwingen, veldwaarnemingen en tensiometrische analyses, beslissingsondersteunende instrumenten, enz.).*
- *Het materiaal gebruikt om water te besparen (type apparatuur, aanpassing, onderhoud van het irrigatienetwerk op het perceel, enz.).*
- *Landbouwpraktijken die worden toegepast om de behoefte van het gewas aan water te beperken (planten van resistente variëteiten, verschuivende zaaidata, etc.).*

De landbouwer kan ook de acties die hij heeft ondernomen om water te besparen op het bedrijf (hemelwateropvang, hergebruik van water) toelichten.

De auditor houdt de ontvangen informatie schriftelijk bij in het evaluatierapport.

Eis 13 : Rationaliseer de gewasirrigatie door de waterbehoeften van het gewas te respecteren en de beschikbare watervoorraad in de bodem voor de planten maximaal te benutten.

De irrigatie is gebaseerd op waarnemingen en beregeningsadviezen.

Controlepunt 22: In het geval van irrigatie op het landbouwbedrijf moet de landbouwer met alle mogelijke middelen aantonen dat hij toegang heeft tot beslissingsondersteunende instrumenten om de irrigatie van gewassen te motiveren, bijvoorbeeld:

- beregeningsadviezen (bodemkundige dienst, proefcentra, teeltvoorlichter,...)
- waterbalansberekening
- tensiometrische waarden van veldmetingen (sondes)
- waarnemingsresultaten

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controleur controleert of de landbouwer beschikt over beslissingsondersteunende instrumenten.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- beregeningsadvies
- hydrologische beoordeling
- aankoopfactuur tensiometer

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: gebrek aan bewijs van het gebruik van beslissingsondersteunende instrumenten.

Eis 14 : Evalueer en noteer de hoeveelheden water die aan elke geïrrigeerde perceel of « perceelsgroep » van het bedrijf worden geleverd door aan te geven welke factoren de irrigatie aansturen.

Controlepunt 23: De landbouwer registreert het gebruikte watervolume (gemeten of geschat) voor elke perceelsgroep, met vermelding van de eerder vastgestelde beslissende factoren om over te gaan tot irrigatie.

Beschrijving van de uit te voeren controles

De controle heeft betrekking op alle te registreren gegevens.

De geregistreerde informatie kan afkomstig zijn van metingen of schattingen.

Voor elke irrigatiebeurt moet de beslissing tot beregenen worden aangegeven. Deze factor kan bijvoorbeeld zijn:

- gegevens van een bodemvatsensor
- meteorologische gegevens
- hydrologische beoordeling
- beregeningsadviezen,
- waarnemingen (begin van verwelking, opvolging van bodemstructuur en -vocht bij de wortelzone,...)

De auditor zal voor het huidige seizoen controleren of de registratie van de irrigatie up-to-date is. De registratie wordt als actueel beschouwd wanneer de periode tussen de datum van irrigatie en de registratie niet meer dan acht dagen bedraagt.

Voor substraatteelt is het beheersinstrument voor het regelen van de watertoevoer beschreven.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Irrigatieboek
- Instrument voor de controle van de invoer

Afwijkingscategorie

- Grote afwijking: totale afwezigheid van het irrigatieboek.
- Kleine afwijking : het irrigatieboek is aanwezig maar onvolledig.

Eis 15 : Controleer de werking van de beregeningsinstallatie, zodat eventuele waterlekkage of onjuiste instellingen snel kunnen worden gedetecteerd en gecorrigeerd.

Controlepunt 24: Als de beoordeling wordt uitgevoerd tijdens een irrigatieperiode, zal een visuele controle worden uitgevoerd om te controleren of de apparatuur vrij is van lekken en goed is afgesteld.

Beschrijving van de uit te voeren controles

Deze controle gebeurt visueel op het bedrijf. Indien de visuele inspectie niet mogelijk is, kan de auditor het onderhoudsboek, en/of facturen voor onderhoud- en vervangingsonderdelen controleren.

Afwijkingscategorie

Kleine afwijking : aanwezigheid van lekken of onjuist afgestelde apparatuur.

Eis 16 : Neem deel aan een collectieve aanpak voor het beheer van water, indien dat bestaat.

Controlepunt 25: Als er in zijn sector een regionaal initiatief bestaat voor collectief (kwantitatief) waterbeheer of een initiatief dat bijdraagt tot een beter beheer van de irrigatie, beschikt de landbouwer over documenten die zijn deelname hieraan aantonen. In geval van geen deelname, kan de landbouwer de redenen ervoor aangeven (bij voorbeeld eigen wateropvang, waterput).

Bij de controle wordt rekening gehouden met de informatie waarover de landbouwers en de auditoren beschikken.

Beschrijving van de uit te voeren controles

Voorafgaand aan de audit informeert de auditor naar het mogelijke bestaan van een regionale initiatief voor collectief waterbeheer

Als er een initiatief bestaat, moet de landbouwer zijn deelname hieraan aantonen. Wanneer landbouwer niet deelneemt, argumenteert hij de redenen er voor.

Indicatieve lijst te raadplegen documenten

- Document waaruit blijkt dat de landbouwer deelneemt aan de collectieve initiatief (initiatieven van provincies, verwerkingsbedrijven, spaarbekken,...)

Afwijkingscategorie

Grote afwijking: gebrek aan documentatie waaruit blijkt dat de landbouwer deelneemt aan het collectieve initiatief (als deze bestaan).

Bijlage 1 : Lijst van milieurelevante gebieden

Gebieden	Vlaanderen	Wallonië
Gebieden relevant voor « biodiversiteit »		
Natura 2000	https://www.natura2000.vlaanderen.be/natura-2000-gebieden In de natura2000 gebieden die op de gewestplannen als bestemming 'natuur' hebben (en in landbouwgebruik zijn) geldt, zoals op alle natuurgebieden op het gewestplan, een beperking/verbod op het scheuren van grasland en een beperking of verbod op bemesting.	http://biodiversite.wallonie.be Natura2000
De nationale parken	https://www.nationaalparkhogekempen.be/nl/over-ons/overzichtskaart	
Natuurreservaten	erkende reservaten en Vlaamse reservaten: http://www.geopunt.be/kaart (kaarten en plaatsen --> natuur en milieu → natuur -> erkende natuurreservaten en Vlaamse natuurreservaten)	http://biodiversite.wallonie.be →sites→reserves naturelles & Co
Jachtreserves en wilde fauna	jachtgebieden: https://www.geopunt.be/ (kaarten en plaatsen → natuur en milieu → jacht → jachtterreinen)	
Gebieden relevant voor « water »		
Kwetsbare gebieden	gaat over de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater betreffende nitraten en fosfaten. Zit in Vlaanderen vervat in het MAP (zelfde grenswaarde van 50 mg nitraat/l). Kaarten te vinden via verzamelaanvraag of geopunt: https://www.geopunt.be/ (kaarten en kaartlagen → landbouw → gebiedstypes nitraat mestdecreet)	La zone vulnérable constitue un périmètre de protection des eaux souterraines et de surface contre le nitrate d'origine agricole. Elle couvre des territoires dont les teneurs en nitrate des eaux souterraines dépassent les 50 mg/l ou risquent de les dépasser et des territoires qui contribuent à l'eutrophisation de la Mer du Nord. Outre les obligations valables sur l'ensemble du territoire wallon, des mesures spécifiques sont appliquées à la zone vulnérable → https://protecteau.be/fr/nitrate/agriculteurs/zones-vulnerables
Erosiezones	In Vlaanderen geregeld via de randvoorwaarden, de kaarten zijn terug te vinden via de verzamelaanvraag of via geopunt: https://www.geopunt.be/ (kaarten en plaatsen → natuur en milieu → bodem → potentiële bodemerosiekaart per perceel). Maatregelen zijn	https://www.giser.be/risque-erosion-parcelle/

	enkel verplicht bij hoog erosiegevoelige (rood) en zeer hoog erosiegevoelige (paars) percelen.	
Wetlands van milieubelang	Ramsar gebieden: https://www.geopunt.be/ (kaarten en plaatsen → natuur en milieu → natuur → Ramsar gebieden)	
Waterdistributiegebieden	In Vlaanderen zijn dit de beschermingsgebieden voor grondwaterwinningen: https://www.vmm.be/water/drinkwater/waterwingebieden . Voor landbouw is er geen beperking op bemesting of GBM zolang de landbouwers zich houden aan de goede landbouwpraktijken. De juiste gebieden zijn te vinden via: https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=verkenner (kaartlagen kiezen → grondwater → grondwaterbescherming → grondwaterwingebieden en beschermingszones)	www.protecteau.be → Phytos → Particuliers → Législation → Protection des captages

Bijlage 2: Agro-ecologische infrastructuren

Topografische kenmerken
Blijvend grasland, heiden in Natura 2000-gebieden.
Bufferstroken aan de rand van waterlopen ⁴ , vaste plantenbufferstroken met gras, gelegen buiten de waterlopen
Vaste braaklegging
Braakliggende grond met bijen attractieve gewassen
Braakliggend land voor wilde dieren, bloemrijke braaklegging
Grasstroken van 5 tot 10 meter, die niet worden onderhouden door maaien of begrazing en bevorderlijk zijn voor de groei van struiken en bramen).
Hoogstam boomgaarden
Veenmoerassen
Hagen
Agrobosbouw ⁵ en boomrijen
Geïsoleerde bomen
Bosranden, bosjes, groepjes van bomen
Perceelsranden: stroken vegetatie in spontane bedekking of aangeplant ⁶ die met het blote oog kunnen worden onderscheiden van de aangrenzende teelt, 1 tot 5 meter breed, gelegen tussen twee percelen, tussen een perceel en een weg of tussen een perceel en een bosrand
Slootjes, beken, waterwegen, waterputten, ruggen, rotspartijen
Vijvers
Lage muren, terrassen met lage muren, clapas, kleine traditionele landelijke gebouwen
Bepaalde soorten heidegronden, blijvend grasland (bv. natte graslanden, kustweiden, enz.)
Alle andere oppervlakken die niet zijn bemest, nog behandeld, nog geploegd sinds ten minste 5 jaar (bijv. ruïnes, sinkholes, hellingsbreuken, enz.).

⁴ Wanneer een weg in de bufferstrook is opgenomen, wordt alleen de begroeide oppervlakte gebruikt voor de berekening.

⁵ Agrobosbouw: boomafstemming binnen het landbouwperceel

⁶ Net als bij bufferstroken zijn miscanthus en invasieve soorten verboden. Een akkerrand kan geen commercieel gewaardeerd gewas zijn.